

Lausunto Väylävirastolle - Luonnos Väyläviraston maanteiden meluntorjunnan toimintasuunnitelmaksi 2023-2028

luvaltk 14.06.2023 § 48

777/11.04.02/2023

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	vastaava ympäristönsuojelutarkastaja Laitinen, Tarja
Päätösehdotus	Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen toteaa lausuntonaan (asiatunnus VÄYLÄ/3086/06.00.03/2023) Maanteiden meluntorjunnan toimintasuunnitelmasta 2023-2028: Väylän tekemässä maanteiden meluntorjunnan suunnitelmassa 2023-2028 ei ole esitetty yhtäkään meluntorjunnan toimenpidettä, jotka olisi suunniteltu toteutettavaksi Heinolan alueella erillisenä meluntorjuntatoimena Väyläviraston toteuttamana. Tätä Heinola pitää erityisenä puutteena. Heinolassa on useita kohteita, joissa Väyläviraston ylläpitämien teiden liikennemelu ylittää melulle asetetut ohjearvot ja aiheuttavat asukkaille haitallisia vaikutuksia. Näitä kohteita sijaitsee erityisesti Valtatie 4:n ja Kantatie 46:n varrella. Valtatie 4:n ja Kantatie 46:n varrella kärsitään jo tällä hetkellä liikennemelusta ja näiden kohteiden melusuojaustarve on ilmeistä. Esim. VT 4 Tähtiniemen sillan liikenteen melu leviää laajalle ja koska Lahti-Heinola moottoritien rakentamisen aikaan, melusuojausta ei ole toteutettu riittävästi, melusuojaukset tulisikin tehdä erillishankkeina. Esim. nämä kohteet ja etenkin Tähtiniemen sillan liikennemelu haittaa Heinolan maankäytön toteutusta, vähentää Heinolan vetovoimaa ja kehittymisen mahdollisuuksia.
Toimivalta	Hallintosääntö 23.3 §
Valmistelija	Asian on valmistellut vastaava ympäristönsuojelutarkastaja Tarja Laitinen ja lausunto on valmisteltu yhteistyössä Heinolan kaupungin teknisen toimialan kanssa.
Valmistelu	Väylävirasto on pyytänyt Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Maanteiden meluntorjunnan toimintasuunnitelmasta 2023-2028. Toimintasuunnitelma on toteutettu EU:n ympäristömeludirektiivin mukaisesti ja se toteutetaan joka viides vuosi. Toimintasuunnitelmassa on tunnistettu kiireellisimmät meluntorjuntakohteet, jotka eivät sijoitu mihinkään muuhun hankkeeseen vaan ne on toteutettava erillisinä meluntorjuntahankkeina. Meluselvityksessä on todettu, että Heinolan alueella asuu n. 1040 henkilöä melualueilla. Melulle altistumisella

tiedetään olevan useita negatiivisia terveysvaikutuksia. Tällaisia ovat esimerkiksi melun häiritsevyys, unen häiriintyminen, elimistön stressireaktiot, kohonnut sydän- ja verisuonitautien riski ja kognitiiviset häiriöt lapsille. Liikenteen melu on tutkimusten mukaan toiseksi haitallisin ympäristöhäiriö ilmansaasteiden jälkeen.

Väyläviraston maanteiden meluntorjunnan toimintasuunnitelma vuosille 2023–2028 sisältää tietoa, jota voidaan hyödyntää meluntorjunnan toteuttamisessa Heinolan kaupungissa.

Heinolan kaupunki on toteuttanut meluntorjuntaa vain vähäisesti meluvalleilla ja maankäytön suunnittelulla. Heinolan kaupungille on juuri valmistunut opinnäytetyö, jossa tutkittiin pilaantumattomien ylijäämämaiden käyttöä meluvallien rakentamisessa ja työn tuloksena saatiin kaksi potentiaalista meluvallien sijoituskohdetta, jotka sijaitsevat myös vuonna 2022 tehdyn EU-meluselvityksen kuvissa. Ylijäämämaita hyödyntämällä voidaan madaltaa rakennuskustannuksia, päästöjä sekä tukea kiertotaloutta. Kahdella tutkitulla meluvallilla saataisiin pienennettyä tätä määrää noin 100–200 asukkaalla.

Toimintasuunnitelmassa on mainittu, että meluntorjuntaan on saatavilla suhteellisen vaikeasti julkista rahoitusta. Meluntorjuntarakenteiden rakentamiskustannukset ovat suuria, joten taloudellinen tuki on iso tekijä meluntorjunnan toteuttamisessa. Nyt olisikin ensisijaisen tärkeää, että meluntorjuntaa toteutettaisiin yhteistyössä kaupunkien ja Väyläviraston kanssa.

Jos halutaan laajemmin hyödyntää mm. pilaantumattomia ylijäämämaita tai erilaisia purku- ym. muita jättemateriaaleja meluntorjunnassa, lupaprosesseja ja yhteistyötä ELY:n sekä Väyläviraston kanssa olisi hyvä sujuvoittaa.

Paikasta riippuen meluvallit tarjoavat myös asuinpaikkoja mm. uhanalaisille perhoslajeille, jotka tarvitsevat esimerkiksi paahtaisen ja aurinkoisen paikan.

Heinolan taajaman alueella on pudottamassa liikennenopeuksia (turvallisuus). Sähköautojen ja sähköautotekniikan lisääntyminen vaikuttaa liikennemeluun. Vaikutus on kuitenkin suurilla nopeuksilla vähäinen.

Raskaanliikenteen reittiohjauksilla voidaan vaikuttaa meluun. Tämä on kuitenkin toteutettava niin, ettei raskaanliikenteen kulku kuitenkaan kohtuuttomasti vaikeudu. Liikennenopeuksien rajoittaminen voi toimia, jos vastaavasti myös liikenteen valvonta lisääntyy.